

UJKELET

ESZAK-DOLGAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110

Csehszlovákiában

Egy hónapra	Ck 40
Egyes szám	3

Szerkesztőség, kiadó-
nyvatál és nyomda:

Kolozsvár, St. Barón
utca 10. (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

50. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
sokon és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

1927 november 4 Péntek

Ciuj-Kolozsvár * X évfolyam * 246 szám

5688 Chesván 9

Jön XI/6-án

Casanova Ivan Mosjoukin-nal

A sántikáló törvénykönyv

A budapesti Nemzeti Színház tüntetőit, mint jelentik, a budapesti rendőrség vagy felmentette, vagy pedig egy-két pengő, azaz kb. 50-50 lej pénzbírsággal sújtotta. A fiatal-emberek ezután nyugodt megelégedettséggel dörzsölhetik kezüket, mondván: „Ennyit tényleg megért a kis komédia.” Közben a Nemzeti Színház műsoráról levették a Nagyasszonyt, ezt a remekbe készült költői alkotást, Magyarország hírneve a külföld előtt ismét csorbát szenvedett, egy-két ember feje betört, a legnagyobb élő magyar színművész az idegizgalmaiktól ágynak esett, a pesti ucca pár órán keresztül a katonai megszállás képét mutatta, a kultura csarnokában a terror atmoszférája terjengett — s mindez elintéződött azzal, hogy a turbulens és felelőtlen elemeket vagy szelnek eresztették, vagy pedig olyan minimális pénzbüntetéssel sújtották őket, amely szinte nevetségsszámba megy.

Azonban a rendőrtisztviselő, aki ezt a mérsékelte büntetést kiszabta, korántsem járt el részrehajlóan, vagy törvénytelenesen, sőt ellenkezőleg: a törvényt alkalmazta, mely a csendháborítást kihágásnak minősíti, még akkor is, ha olyan súlyos következményekkel jár, mint a magyar nemzeti színházi tüntetés volt.

A baj tehát a BTK-ben van, amely nem minden tekintetben állotta ki az idők fejlődő szellemének erőpróbáját és nagyon sok bünt, amely emberileg sokkal enyhébb elbírálás alá esne, tulzott szigorúsággal, sokat pedig, amely sokkal szigorúbb elbírálás alá esne, rendkívül enyhe szankciókkal sújt.

A törvényisztelet semmiesetre sem jelenti azt, hogy bizonyos kodifikált paragrafusokkal szemben ne hallattassuk a kritika szavát. Mert míg egy egyéni gyilkosság, vagy csalás semmiesetre sem kompromittál egy egész társadalmat, vagy nemzetet, hiszen bűnözők akadnak minden nációnban bőségesen, addig egy tüntető csoport, mely kulturális intézmények, a művészet és haladás intézményei ellen intéz izléstelen attakot: egy egész nemzet, vagy egy egész társadalmi réteg presztizsét cibálhatja meg s így közvetve, vagy közvetlenül árt a nemzetnek, vagy társadalmon belül élő egyeseknek is.

A kihágásra vonatkozó paragrafusokat a magyar törvényhozók abban az időben szankcionálták, amikor Magyarország és általában egész Európa országai nyugodt atmoszférában éltek, a kiegyensúlyozott és fejlődésben levő társadalmi erőviszonyok nem mutatták veszélyes kilengések lehetőségét és az egyéni szabadságtisztviselő oly magas fokot állott, az állambiztonság olyan erős pillérekre nyugodott, hogy senki sem vette, vagy vehette komolyan az esetleges csendháborítások következményeit.

A mai viszonyok között azonban mindennek az ellenkezője van adva: minden kilengés, minden turbulencia azzal a veszéllyel jár, hogy az egyes, stabilabb hatalom nélkül való országok egzsztenciáját, érvényesülését a külföld szeizmografikus érzékenységi gazdasági és politikai aeropagja előtt veszélyezteti.

Kétségtelen, hogy ez az aeropag a budapesti rendőrbíró ítéletét nem fogja azzal az enyhe szemponttal mérni, amellyel a budapesti rendőrbíró mérte, aki tulajdonképpen csak a törvény sántikáló és hiányos rendelkezéseinek szerzett érvényt ítéletével. A külföld azt fogja hinni, hogy Magyarországon nyugodt lélekkel

és minden komolyabb következmény nélkül szólhat bele a csöcselék az ország első műintézetének kulturális ügyeibe, hogy Magyarországon nem a dramaturgok, színészek és írók döntenek el egy szindarab értékét, hanem a zugklubok korifeusai, akik a maguk politikai érvényesülése kedvéért akkor intézhetnek attakot írók ellen s akkor vétetnek le darabot a színház műsoráról, amikor nekik jólesik.

Tudjuk, hogy a kulturáltabb körök s a magyar kormány nem hibás abban, hogy a csöcselék lekényszerítette a Nemzeti Színház

műsoráról a Nagyasszonyt. Azt is hisszük, sőt tudjuk, hogy a kerületi rendőrbíró senki sem instruálta az enyhe ítélet érdekében. A baj oka az elavult paragrafusban van, amely immár nem alkalmazkodik az adott körülményekhez és atmoszférához és gyöngének bizonyul azokkal szemben, akiknek intenciói sokkal bűnösebbek, mint végrehajtott cselekedeteik, amelyek sajnos csak a kihágás kritériumát merítik ki. A budapesti rendőrbíró ítélete nem elfogult, nem rosszindulatu, nem objektív és nem szubjektív, csupán anakronisztikus.

Tatarescu miniszter hivatalos kormánynyilatkozata Manoilescunak a dinasztikus rend elleni akciójáról

Bucaresti-Bukarest, november 3. (Rador.) Tatarescu belügyi alminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit, akiknek a következőkben számolt be a Manoilescu-ügyről:

A kormány elhatározta, hogy a közvélemény tudomására hoz néhányat ama dokumentumok közül, amelyek más tényekkel és bizonyítékokkal együtt Manoilescu letartóztatására vezettek. Ezeknek a nyilvánosságra hozatala eddig lehetetlen volt a vizsgálat miatt, de a mai napon a vizsgálat befejeződött és a dokumentumok napvilágot láthatnak.

— Fel vagyok hatalmazva — mondotta a miniszter, — hogy bizonyos felvilágosításokkal is szolgáljak, amelyek a néhány nap múlva megkezdődő per előzményeit szolgáltatják.

— Ezelőtt néhány hónappal a kormány pontos információkat kapott bizonyos külföldön folyó előkészületekről, amelyek a dinasztikus rend felforgatását célzó akcióval állottak kapcsolatban. A kormány részéről az uralkodó elhunytával fogantatott rendszabályok bizonyos ideig paralizálták ezen előkészületek intenzitását, de a legutóbbi időben pontos értesüléseink kétségtelenné tették, hogy az előkészületeket tették fogják követni.

Ezek szerint az információk szerint Manoilescu a kezdeményezője és végrehajtója az akciónak, amely a dinasztikus rendet megváltoztatni volt hivatva. A jelentések szerint Manoilescunak Párisba keil még utaznia, ahonnan bizonyos megbízásokkal és az utolsó jelszóval kellene visszatérnie.

— E jelentések birtokában a kormány elhatározta, hogy ezt az akciót mindjárt kezdetől fogva megghusítja, mert törvényeink szerint ennek nyilvánvalóan forradalmi jellege van. Erre való tekintettel Manoilescunál házkutatást rendeltek el és letartóztatták, mindjárt azután, hogy a határon át visszaérkezett az országba. Ez alkalommal táviratokat, fákákat, leveleket találtak nála, amelyek világosságot derítettek az egész tervre.

Az okmányok felett az igazságszolgáltatás fog dönteni, amelynek vizsgálata megállapította, hogy Manoilescu elkészítette a dinasztikus rend felborításának teljes tervét, megállapította a megvalósítás eszközeit is. Manoilescu saját kezeirésű politikai naplójából kitérte, hogy még ez év július 18-án kidolgozta tervét. A napló erről a következőket mondja:

A napló részletesen ismerteti a tervet és többek között a következőket árulja el:

„A megoldás? Egyetlen lehetséges politikát látok, amely nem egyenesen forradalmi: azt, hogy a három pártvezér, Averescu, Maniu és Jorga s ha Cuza is, annál jobb, — toglaljanak nyiltan állást

rászoritva a parlamentet és megnyerve a sajtót. Népgyűléseken és a propaganda minden eszközével kell a talajt erre előkészíteni.”

— Ime tehát — folytatta Tatarescu — Manoilescu saját kezeirésű bizonyítja, milyen eszközökkel akarta terveit megvalósítani.

Ehhez minden kommentár fölösleges és bizzuk az igazságszolgáltatásra, döntsön az, vajjon az ilyen akció nem egyenesen forradalmi-e és az az alkotmány és a büntetőtörvénykönyv szerint kvalifikálhatik.

A politikusok akciója és még inkább a többi dokumentumok bizonyítják, hogy a rendszeres agitáció már meg is kezdődött, hogy a vállalkozás számára kedvező atmoszférát teremtsenek

Manoilescu akciójának — pontos adataink szerint — november hónapban kellett volna a végrehajtás fázisába lépnie.

Csak bizonyos híradásokat és parancsokat kellett még bevárnia. Manoilescu legutóbb azért is ment, hogy ott a terv végrehajtásának végleges időpontját kitűzzék. A volt miniszter tudatában lévén az esetleges felfedezés következményeinek, titkos levelezést folytatott. Ezeket a leveleket, amelyeknek értelmét sikerült megfejteni, megtalálták. Köztük van egy bukaresti emberé is, aki „Lica” aláírást használt.

Manoilescu magával hozta — a pártvezérekhez intézett ismeretes deklarációt is, amellyel betetőzte felforgató irányu cselekményeinek sorozatát. Ezzel befejeződött volna a terv elsődleges fázisa és megkezdődött volna a végrehajtás. A bíróság majd megállapítja a bűnösök felelősségét.

Tatarescu végül a következőket mondja: Meg kell cáfolnom mindazokat a szenzációs híreszteléseket, amelyeket egyesek az ügyvel kapcsolatban kolportáltak. Az ügy teljes ismeretében állithatom, hogy nem találtak egyetlen tisztelet sem, aki közvetlenül vagy közvetve bele

lett volna keveredve Manoilescu kalandjába és egy magasabbrangú tisztnek a letartóztatása, ami tényleg megtörtént, izolált eset, amely nincs összefüggésben a volt pénzügyi államtitkár akciójával.

Ezzel szemben a sziguranca nyomozásai megállapították, hogy Manoilescu akcióját a kalandorok hosszú sora tá-

mogatta, idegenek, vagy elidegenültek a nemzetől, az élet hajótöröttei, az összes herék és a zavarosban halászni vágyók.

Ez lett volna a Manoilescu-kaland avant gárdája. Neveket nincs miért említenem, majd a bíróság feladata lesz ez, mert a mai naptól fogva a bíróságé a szó.

Egy párisi lap cikke a »Viitorul«-ban

(Bucuresti-Bukarest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A »Viitorul« reprodukálja Gauvainnak a »Journal de Debats«-ban megjelent cikkét, amely megbélyegzi barátainak intrikáit.

Károly jelenlegi magatartása megfosztja őt azoktól a szimpátiáktól, amelyekkel vele szemben a külföld viseltetett.

A lap kérdezi, hogyan akadnak Romániában mégis olyan politikuskok,

A »Debats« visszautasítja az esetleges népszavazás eszméjét, rámutat arra, hogy egyfelől a magyar propaganda offenzívája, másfelől a szovjetveszedelem szükségessé teszi, hogy Románia nyugalomban éljen és az alkotmányos rendet respektálja.

Maniu, Jorga, Averescu jó hazafiak, tehát támogatniuk kell a kormány akcióját, s nem szabad az országot kalandba kergetniük Bratianu megbuktatása végeit.

A megnagyobbodott Romániát más embereknek kell vezetniük,

A kormánylap vastag betűkkel reprodukálja a »Journal de Debats« cikkének következő befejező sorait:

A monarchák ma csak akkor existálhatnak, ha alárendelik személyi vágyaikat a közérdeknek, jó példát szolgáltatva népeiknek.

Mit irnak a bukaresti lapok a Manoilescu-ügyről

(Bucuresti-Bukarest, nov. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kormány hivatalos lapja, a »Le Temps« főszerkesztője, Tavernier Bukarestben járt néhány nap előtt s most lapjában »A dinasztikus kérdés Romániában« címmel hosszú cikket irt a Manoilescu-üggyel kapcsolatosan. A francia lap védelmébe veszi Bratianu Jonel miniszterelnöknek a szönyegen lévő alkotmányjogi kérdésben elfoglalt álláspontját, de a következőket jegyzi meg:

„Vita tárgyát képezi azonban az, hogy jogi szempontból indokolt-e Manoilescu letartóztatása és egy rendkívüli bírósági fórum elé való állítása.“

Titulescutól kér választ a sajtó

A Rador jelentése alapján a bukaresti lapok közölték a francia lapnak a Manoilescu-ügyben irt cikkét és a »Cuvantul« felhívja Titulescu külügyminisztert, adjon választ a külföldnek arra a kérdésre, hogy valóban indokolt volt-e Manoilescu letartóztatása. Nem kérünk indoklást Stelian Popescu igazságügyminisztertől, — írja a »Cuvantul« — mert neki nincs beleszólása ebbe a kérdésbe. De kérünk Titulescu külügyminisztertől, aki a kormány jogtanácsosaként szerepel ebben a kérdésben és akinek birtokában vannak az összes, erre az ominózus ügyre vonatkozó akták. Meg vagyunk győződve róla, — fejezi be cikkét a »Cuvantul« — hogy Titulescu nem fog válaszolni, mi azonban tudomására hozzuk, hogy bizonyítékok állnak rendelkezésünkre arravatkozólag, hogy a Manoilescu-ügyben Titulescu volt a kormány jogtanácsosa.

A »Dreptatea« a »Le Temps« cikkének egy másik részletét közli, amelyben azt írja a francia lap, hogy egészségesebb volt, ha a megnagyobbodott s a politikai és adminisztratív szervezés nehézségeivel küzdő ország élén nem egy háromtagból álló tanács, hanem egy szuverén jogu ember állana. A cikknek ez a részlete annál is feltűnőre méltóbb, mert hiszen a »Le Temps« ismeretesen a hivatalos francia külpolitika szószólója is egyuttal.

Mit kíván a régenstanács

A »Cuvantul« jelentése szerint egyébként a kormány idegességére jellemző az, hogy a Manoilescu-üggyel kapcsolatosan hibát hibára

XI/6-án

CASANOVA

Ivan Mosjoukin-nal

halmoz. Olyan intézkedéseket fogantatosított ebben az ügyben a kormány, amelyek messze túlhaladták az ügy tényleges méreteit. A »Cuvantul« szerint a kormány kétségbeesett lépéséhez nem kapta meg magasabb körök hozzájárulását, amelyek egészen más megvilágításban látják a dolgokat és az első pillanattól kezdve felhívták Bratianu figyelmét intézkedéseinek következményeire.

— A régenstanács — írja a »Cuvantul« — Bratianura hárította a felelősséget és a miniszterelnök magára vállalta az ügy ódiáját.

Ugyancsak a »Cuvantul« írja, hogy a régenstanács interveniált Bratianunál és a következőkre hívta fel figyelmét:

1. Hogy senkit ne tartóztasson le bűnöség kétségtelen bizonyítékai hiányában.

2. Hogy ne vigye a parlament elé ama bizonyos dinasztikus kérdést és csupán arra szorítkozzon, hogy a Manoilescu-üggyel kapcsolatosan adja meg a legszükségesebb információkat. Ne keltse a kormány a külföld előtt azt az impressziót, hogy az ország lakossága döntő fontosságú kérdésekben két táborra oszlik.

3. Ne keverje be a hadsereget.

— A kormány — írja a bukaresti lap — nem tartotta magát ezekhez a direktívákhoz. Bratianu kérdőre vonták és a miniszterelnök ki nem

Egyedüli közlekedés

Amerika, Canada, Argentina, Brazília, Uruguay stb. felé

a világ legnagyobb és leggyorsabb „Saturnia“ és „Vulkania“ express-motoros-hajókkal.

Észak-Amerikába csak 7 nap. Dél-Amerikába csak 9 napi ut az Océanon át. — Az uti költség Bukarestből New-Yorkig 100 dollár, vizum is beleértve. — Utiköltség Bukarestből Dél-Amerikába 21¹/₂ angol font, vizum is beleértve.

Határtól kikötőig az ut csak 48 óra! Közben csak 2 határ! Mindennemű felvilágosítást és prospectust díjmentesen ad:

Cosulich Line Bucuresti, Calea Grivitei No 181 vagy fiókunk: **Cosulich Line, Temesvár** Uri-ut, (Str. I. C. Bratianu) 18.

elégítő válasza következtében ma a régenstanács és a kormány között a viszony nem a legbarátságosabb. Politikai körök — fejezi be cikkét a lap — élénk érdeklődéssel kísérik a helyzetet, amelynek következményei azonban ma még beláthatatlanok.

Egy érdekes belérés

A »Cuvantul« közli a francia sajtó jelentését arról a betörésről, amelyet egy, a francia fővároshoz közel lévő kastélyban követtek el ismeretlen tettesek. A nyomozás megállapításai szerint az elmúlt pénteken a villa őrzésével megbízott román szolgát egy nő szolította meg és ebédre invitálta. A francián beszélő hölgy fizette a szolgáló ebédjét és délutáni szórakoztatásáról is gondoskodott. Hogy azután mi történt, arra vonatkozólag nem tud a szolgáló felvilágosítást adni, mert másnap reggel kábult, szédülő fejjel ébredt fel álmából.

A villa átvizsgálása alkalmából megállapítást nyert, hogy több levél, valamint néhány, a tulajdonos tárgyát képező intim apróság eltűnt. Az asztalon lévő 148 francia frankhoz és az ékszerhez nem nyultak hozzá a különös betörők. A tulajdonos ebben az időben távol volt épen s a megemult szolgáló nem merte a lopásról a rendőrséget értesíteni. Két nap előtt azonban az ellopott leveleket egy ismeretlen személy visszatette a villa kapuján lévő levelesládába. Egyetlenegy levél hiányzott a csomagból, amelyet a szolgáló felesége, a villa tulajdonosának szakácsnője irt és amelyben a szakácsnő részletesen beszámolt férjének azekről a látogatásokról, amelyeket ura nap-nap után kap Párisban tartózkodó személyektől. A francia rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a villa misztériumának kibogozására.

Bucuresti, november 3. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága ma délután ülést tartott, hogy a volt trónörökösnek egy párisi lapban megjelent nyilatkozatával foglalkozzék. Lapzártakor az értekezlet még folyik. Az »Adeverul« szerint a párt kebelében ellentétek vannak.

Az általánosan elismert

LUX SÖR

forgalomba került.

Tordai Sörgyár Rt.

Mindenütt kapható

Az ino

Egy berlini mindenkinnek, akit várn hivatásos költői elvek mellett tőstokat, konferanciákat, melyeket ama hivatottak tudják. Ime: a pilótakorszerű jelenség, a duzzasztott költő, a mége sem álló szótárak és a latibátrák iparszerűsítését a költészet.

Nyilván, a hílikon és Olympus tanok a költészet, jak Sandak ur lett szállítja ambazt, amit rendszerem ragyogását.

E felháborodáskorunkban nem, szaka s arra törő megszűntessen, h légiunát tartsa előnynek megke-

Sandak ur e Dieseretremelőt szerelmi levelező általános érzelmi közvetítési ipar megalkotni az ut és stílusfordulato élet Fordja tehát közszükségleti ci-

Sandak ur emiut ilyen, működő Vannak finnyás láthatják ezt oly mábort, mert er Vannak, akik a testükre konfekció sikkkel és az elegretettel: ez a firsága s a mai iprend a tömegcikirentabilis s mer szempontok vezé szépségelméletek

Vannak em örök vágy terré embertársaik s hiányzóknak is) anyagi áldozatot tāt szerették m rangbitorlói ezek lan plagizátorok egyben mulats komolyan veszi nyek előadását megható fölény jótékonyági dé pilantásait.

Sandak ur indusztrializált désének előhírt azt egyes szoci aktivisták vallj dekadencia és tásos költők le rangjukról és szakmunkások és mindenkire természetesen korlására és él

A szinpad szerzők nagyré házak publikus duzzasztott s szempontból s Henry Bernste lavet stb.

Mivel rossz Sandak ur, ak mények szállít házhoz szállítja zésesszenciával mélabuval eleg szerelt rapzódó gasztáló ódat

közlekedés

Canada, Brazília, stb. felé

gyorsabb „Saturnia“ press-motoros-hajókkal, ap. Dél-Amerikába csak 100 dollár, vizum is Bukarestből Dél-Ame- vizum is beleértve.

48 óra! Közben csak világsítást és prospek- tesen ad:

Bucuresti, Calea Grivitei No 181. Temesvár Uri-ut, (atiann) 18.

ében ma a régenstauác viszony nem a legbarát- k — fejezi be cikkét a el kíséri a helyzetet, ei azonban ma még be-

Egy érdekes belérés

a francia sajtó jelenté- melyet egy, a francia kastélyban követtek el nyomozás megállapításai teken a villa őrzésével egy nő szőlította meg franciául beszélő hölgy és délutáni szórakozta. Hogy azután mi tör- nem tud a szolga fel- másnap reggel kabult, álmából.

alkalmából megállapi- evél, valamint néhány, pezó intim apróság el- 148 francia frankhoz és ultak hozzá a különös ebben az időben távol lt szolga nem merte a rtesíteni. Két nap előtt eleket egy ismeretlen lia kapuján lévő leve- levél hiányzott a cso- ga felesége, a villa tu- irt és amelyben a számolt férjének azok- melyeket ura nap-nap ózkodó személyektől. A körü nyomozást vezetett ak kibogozására.

3. A nemzeti paraszt- ra ma délután ülést tar- törökösnek egy párisi kokratával foglalkoztók. zlet még folyik. Az hárt kebelében ellenté-

mert

ü l t.
Rt.

Az industrializált költészet

Egy berlini lapban apróhirdetés adja tudt mindenkinék, akit érdekél, hogy Sandak ur, nyil- vánu hivatásos költő és prózairó, szolid árak és üz- leti elvek mellett szállít alkalmi költeményeket, tőzstokat, konferanszokat, a szellemnek mindazon ter- mékeit, melyeket — a közhiedelem szerint — csakis ama hivatottak tudnak produkálni.

Ime: a pilóta kultusz, a demokrácia és egyéb korszerű jelenség mellé végre kitermelődött az in- du-ztrializált költészet is, bár hogy egészen korszerű volna, mégsem állítható, mert hajdanában a görög szőfisták és a latin rabszolga-költők hasonlóan próbálták iparszerűsíteni, helyesebben kommercializálni a költészetet.

Nyilván, a hivatásos költők, a Parnasszus, He- likon és Olympus magaslatait megszállva tartó ti- tánok a költészet, a szellem megbecstelenítését lát- jak Sandak ur üzemében, aki kellő diszkréció mel- lett szállítja ambiciózus fiatal, vagy öreg uraknak azt, amit rendszerint leginkább nélkülöznek: a szel- lem ragyogását.

E felháborodás nem egészen jogosult, különösen korunkban nem, mely a kollektív irányzatok kor- száka s arra törekszik, hogy minden privilégiumot megszüntessen, helyesebben: csakis a pénz privi- legiumát tartsa fenn, amely előtt minden más előnynek meg kell szűnnie.

Sandak ur ennek a korszellemnek gyermeke. Dicsereimelőtő üzleti érzkkel ismerte fel, hogy a szerelmi levelezők mellé, mely a szív és vágy általános érzelmességét fejezi ki és a házasság- közevitési ipar esztétikai aláfestésére szolgál, ideje megalkotni az uniformizált szellemiség, szellemesség és stílusfordulatok iparát is. Sandak ur a szellemi élet Fordja tehát, aki a kiváltságosak fényűzését közszükségleti cikké egyszerűsíti.

Sandak ur esszencia-gyárosa a költészetnek s miut ilyen, működése egyáltalán nem becülhető le. Vannak finnyás izlések, melyek nem látják, nem látják ezt olyan természetesnek, akik u állják a műbort, mert eredeti tokjait és rajnait ihatnak. Vannak, akik nem vennének fel méltóságteljes testükre konfekciós ruhát, mert ez ellenkezőnk a sikkkel és az elegancia törvényeivel. De kérem szer- rettel: ez a finnyáság a privilegizáltak finnyás- sága s a mai ipari észjárás, a kapitalista termelési rend a tömegcikk gyártására törekszik, mert ez rentabilis s mert a szegénységet nem esztétikai szempontok vezetik vásárlásaiban, hanem minden szépségelméletek ellentéte: a szükségesség.

Vannak emberek, akik szellemi téren s ama örök vágy terrénunán, mely arra irányul, hogy embertársaik szellemi értékeiknek (a rendszerint hiányzóknak is) hódolattal adózzanak, hajlandók anyagi áldozatot hozni, hogy ezzel legalább látsza- tát szerezzék meg kiválóságuknak. A szellemi élet rangbitorló ezek, köpenicki kapitányok, ártalmat- lan plagizátorok, a hiúság démonjának szomoru és egyben mulatságos figurái, akik talán egészen komolyan veszik a tőzstokon és alkalmi költemé- nyek előadásán elhangzó lelkes tapsokat, akik megható fölénnyel inkasszálják be maguk javára a jótékonyasági délutánok szüzeinek olvadó és olvasztó pillantásait.

Sandak ur ezek embere, a kommercializált- industrializált költő ő, a jövő civilizatorikus fejlő- désének előhírnöke, mikor is a költészet, — mint azt egyes szocialista teoretikusok és elragaszkodott aktivisták vallják, — nem lesz többé a polgári dekadencia és hedonizmus játéka, amikor a hiva- tásos költők lemondanak udvari szállítói címükről, rangjukról és jellegükről és helyüket költészeti szakmunkások veszik át, racionális termelési elvek és mindenkre kiterjedő védőoltás mellett, amely természetesen mindenkit képesít a költészet gya- korlására és élvezetére.

A színpad már régen industrializálódott: a szerzők nagyrésze a színigazgatók és az operettszín- házak publikuma számára szállít. És ennek az in- dustrializált színpadnak ma már magas irodalmi szempontból sem lebecülhető termelői vannak: Henry Bernstein, Molnár Ferenc, Fleurs és Cail- lavet stb.

Mivel rosszabb, vagy kevésbé értékes ezeknél Sandak ur, aki szellemes tőzstok és alkalmi költe- mények szállítására rendezkedett be s kívánatra házhoz szállítja az ötven-, vagy százszázalékos ér- zésesszenciával megtűzdelt szentimentalizmust a mélabuval elegy szatírá, a székepszis pianóival hang- szerelt rapsozódiát, a hűséges hitves erényeit ma- gasztaló ódát és a tűzoltóparancsnoki pályán szer-

zett érdemeket méltató elégiát?

Nem: Sandak urat nem érheti gáncs, Sandak ur egy igaz kortárs, aki ama fejlődési vonal men- tén húzódo oázisokat bérelte ki, melyen a jövőndő karavánja baktat ismeretlen célok felé. Hogy ez egyelőre csak neki hozza meg a kamatját? Ez is kérdés. Akik azt állítják, elfeledik, hogy az emberi életben milyen nagy szerepe van a véletlennek. Ki

tudja: hátha egy Sandak ur által szállított alkalmi költemény olyan sikereket hoz megrendelője szá- mára, hogy az e siker hatása alatt az emberiség megváltójának csap fel, azaz a politikai pályára lép? Hátha pont az az ember lesz az, aki végre — a Kifürkészhetetlen akaratóból — tényleg meg- váltja nyomorgó emberiségüket? . . .

Salamon László

Anglia nyíltan támogatja Olaszország tangeri igényeit

LONDON, november 3. A „Times“ mai vezércikkében a tangeri kérdéssel feglközik, amelynek kapcsán hathatósan védelmébe veszi Olaszországnak Tangerre irányuló igényeit. A vezércikk hangsúlyozza, hogy Olaszország a világháborúból erős nagyhatalomként került ki és így kivánságait nem szabad és nem is lehet számításán kívül hagyni. Semmi értelme nincs, — mondja a lap — hogy Olaszország és Anglia most résztvegyen a Franciaország és Spanyolország között folyó és Tangerre vonatkozó tárgyalásokon, de kétségenkívül sokat használna az ügynök, ha a két ország az aktuális kérdésekben megegyezne és ezzel Olaszország útját is egyengetné Tanger birtoklása felé.

A fizéves Balfour-deklaráció kolozsvári ünnepe

(Cluj-Kolozsvár, nov. 3. Az Uj Kelet tudó- sítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség és a zsidó ifjusági szervezetek vezetősége imponáló keretek között ünnepelte meg Kolozsváron a Balfour-deklaráció 10 éves fordulóját. A Keres- kedelmi és Iparkamara dísztermét zsufolóság töltötte meg a kolozsvári zsidó közönség, amelyet Noszin Mór mérnök üdvözölt megnyitó-szavaiban.

A Balfour-deklaráció — mondotta — a kultur- emberiség ébredő lelkiismeretének megnyilatkozása a zsidó nép évezredes szenvedéseinek jóvátételére s ha a nem zsidó világ megjelöli népi boldogulá- sunk szabad útját, ugy nekünk, elsősorban az ifju generációnak kötelességünk minden erőnkkel a belénk helyezett bizalom igazolásáért dolgozni és élni.

Ezután Blum Mirjam mondott el mély átérzés- sel egy Bialik-verseket.

Az estély eseménye dr. Fischer József nagy ünnepi beszéde volt. Előadásának mélyenszántó bevezetésében a zsidó ünnepélyek jellegzetességeit rajzolja meg, a visszaemlékezés borogó lelki elmés lyülését és a jövőben bizó tettek felkészülé- mozzanatait.

A Balfour-deklaráció számadásra hívja — ugy- mond — a gondolkodó zsidó embert, hogy reá- eszmélt-e már e monumentális történelmi ese- ményre, hogy annak intő tanulságát a lelkébe vésse. Vizsgálja meg a lelket mindenki, nyugod- tan modhatja-e magáról, hogy a reá háramló köte- lességet maradék nélkül teljesítette.

A deklaráció nemzetközi, jogi és politikai fogal- mának és jelentőségének fejtegetése után az előadó a nagy zsidó népi problémákra tér ki.

Sulyos gondoljaink vannak — mondotta. Meg kell valósítani a Balfour-deklarációval megnyitott lehetőségét annak, hogy a megkínzott és bolyongó nép nemzeti otthon építsen magának ősi földjén. A visszaszerzett jogokkal szinte megmérhetetlen el- kötelezettséget is vállaltunk magunkra. S míg egy- felől a fékevesztett indulatok embertelen vérengzése pusztítja népünket, éppen a legutóbbi napokban is meglebent a feledés fátyola s borzadva látjuk lelki szemünkkel testvéreinek százezreinek hegyet- len meggyilkolását, másrésről pedig élő értékeinket szíjva fel a hitehagyás és elkallódás és az asszimilá- láció hinárja.

Ezek a gondok nem hagyhatták részvétlenül és tétlenül a cionista szervezetet, amely a zsidó népi élniakarás alkotó szerve. Ezért keres biztos talajt, hogy visszanyerje régi erejét, ezért helyezkedik mindjárt az első bázeli kongresszuson a Palesztiná- ban építendő és közjogilag biztosított Nemzeti Ott- hon kivívásának alapján.

Fischer József dr. ezután rendkívül érdekesen polémizál a különböző nemcionista csoportok fel- fogásával, amely legfőképpen abban foglalható össze, hogy a zsidó nép a messiánizmus népe, missziója van az általános emberi értékek felszínrehozatalá- ban, a zsidóság nem nép, inkább a népek kovásza, amely ezeket fokozott és haladottabb szellemi és anyagi termelésre serkenti. Ezek a felfogások azon- ban nem számolnak az élő nagy néptömegekkel, nincs gyökerük a népélettalajában s jöhizzenü intellek- tuek kényelemtől és elfoglaltságtól terhes droktrinái ezek csupán. A cionizmus a szenvedő és dolgozó, a hívő és követelő zsidó népi mozgalom felismerője, érzékeltetője és elháríthatatlan fejlődési irányának

szellemi és anyagi harcok végrehajtója, amely a zsidó népi etikából szívja elpusztíthatatlan élet- nedveit.

— Az ut a nemzeti otthon felé visz, mert oda vágyik s oda parancsol a nép lelke. Az új hazában életre kel nyelvünk is, amelyen ma már zsidó költ-ők és tud sok szólnak, földművesek és munkások beszélnek és amelyen mint anyanyelvén nevelkedik ékességünk és büszkeségünk, a palesztinai zsidó gyermekek.

Majd a Balfour-deklarációt megelőző nagyszerű zsidó diplomáciai tevékenységet ismerteti az előadó, amelyben Weizmann és Szokolov tüneményes rend- szerű munkájában ott látjuk már többek között Harry Sachert is a bázeli kongresszuson megválasz- tott palesztinai végrehajtó bizottság vezetőjét. Elkép- zelhetetlen körütekintés, hitet és töretlen munkát igényel annak az atmoszférának az előkészítése, amelyben az antanthatalmak előzetes tudomásával és jóváhagyásával egy új korszak hajnalhasadásá- ként megjelenhetett a Balfour-deklaráció.

Végül a palesztinai realitásokat vázolja, amely- ben egészséges és megdönthetetlen alapja van törek- véseink koronájának az elhagyatottság romjain fel- épülő Zsidó Nemzeti Otthon és a benne és általa megújuló zsidó ember.

— Zárjuk szívünkbe, — mondja befejező sza- vaiban — a mai évforduló értelmét és ne hagyjuk magunkhoz fénn a csüggedőket és kishitűeket, adáz ellenségeink szövetségesit. A palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon felépítése minden zsidónak becsületbeli ügye s higyük, hogy a feladatra megérett és jutalmá- hoz méltó becsületet zsidók vagyunk.

A nagyhatású beszéd után Kappel Andor sza- valt egy Giszkalay-verseket és ezzel az ünnepély vé- get ért.

XI/6-án

CASANOVA

Ivan Mosjoukin-nal

Butor-

árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munká- sait foglalkoztat- o cső és jó butort hassuk, ha tehát Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productiv- genossenschaft és Hoffmann zongorát pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Rétí

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelképes egyéneknek ked- vező fizetési feltételek.

Az utódállamok vonakodnak a háboru előtti osztrák-magyar államadóságokat elismerni

Pénzügyi bojkottal fenyegetőznek az érdekelt amerikai bankcsoportok. Félbeszakadt a jóvátételi bizottság párisi konferenciája

Páris, november 3. November elsején ült össze Párisban a jóvátételi bizottság által összehívott konferencia, amelynek rendeltetése az lett volna, hogy a háboru előtti kibocsátású osztrák és magyar járadékkölcsonök külföldi kézben levő kötvényeinek visszaváltási és kamatszolgáltatási kötelezettségeit az egyes utódállamok között felossza és azok átértékelésének kulcsát megállapítsa. A konferencián résztvettek a jóvátételi bizottság tagjain és a hitelezők képviselőin kívül Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország, Ausztria és Olaszország delegátusai.

Már a bevezető tárgyalások során kiderült, hogy az utódállamok vonakodnak a háboru előtti osztrák magyar államadóságokat elismerni, illetőleg a visszafizetéseket és törlesztéseket ma-

gukra vállalni. A konferencia második napján a tárgyalások ezen a ponton meg is szakadtak. Emiatt az érdekelt bankcsoportok, élükön a newyorki banktrösztrel, amelynek anakidején a járadékkölcsonöket a külföldi piacokon plasszították, egyhangulag arra a határozott álláspontra helyezkedtek, hogy az utódállamok passzív ellenállására pénzügyi bojkottal felelnek.

A kötvénytulajdonosok elhatározásának hírére az utódállamok képviselői abban állapodtak meg a hitelezőkkel, hogy a konferencia november 28-ikán újra összeül. Addig az utódállamok delegátusai újabb instrukciókat fognak kérni kormányaiktól arra vonatkozólag, hogy milyen álláspontot foglaljanak el ebben a súlyos konfliktussal fenyegető kérdésben.

Megsemmisítették a czernovitzzi uzorabíró-ságnak Silberbusch kereskedő ellen hozott súlyos ítéletét

Árdrágítás-e, ha a kereskedő 22 lejt kér háromnegyedkiló válogatott fajkörtéért? A törvényszék új tárgyalás kiűzésére utasította az elsőfoku bíróságot

(Cernăuți-Czernovitz, november 3. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Országszerte nagy feltűnést keltett mintegy félhónappal ezelőtt, hogy a czernovitzzi uzorabíróság

egyévi elzárásra és 20 ezer lej pénzbüntetésre ítélte Silberbusch Aron gyümölcskereskedőt,

amiért háromnegyed kiló körtéért 22 lejt vetett egy katonatisztól. A páratlan szigorúságu ítélet nemcsak kereskedői, hanem jogászörökben is izgalmas véleménynyilvánításokra adott alkalmat, mert Silberbusch esetében a közvélemény többsége nem látta az árdrágítás vétségét fenforogni. De ha a kereskedő bűnös lett volna is,

a drákói ítélet nem volt arányban az esetleges cselekménnyel,

amelynél sokkal kirívóbb árdrágítási kihágásokat a legenyhébb ítélettel sújtotta a bíróság.

Az ítéletet Silberbusch megfellebbezte és így került az ügy tegnap a czernovitzzi törvényszék elé. *Bursch* dr. tanácselnök felkérésére dr. *Andruhovici* ügyész felolvasta a vádiratot, amely szerint *Turtureanu* alezredes négy darab körtét válogatott ki Silberbusch bódéjában és amikor lemértette, a kereskedő megállapította, hogy a körte háromnegyed kilót nyom és 22 lejt kért érte. Az alezredes sokallotta ezt az összeget, mire

a kereskedő felvilágosította, hogy a körte luxuscikk és ha a vevő nem akarja megfizetni az árát, megpróbálhatja más üzletben olcsóbban megvenni.

Turtureanu alezredes végül mégis megvette a körtét azon feljelentette a kereskedőt a rendőrségen. A továbbiakban a *Grosaria* rendőrtiszt által lefolytatott vizsgálatot ismerteti, amelynek egyetlen terhelő momentumát *Knittel* német kereskedő vallomása képezi. *Knittel* ugyanis azt a kijelentést tette a rendőrségen, hogy Silberbusch mindig magasabb áron vásárolt gyümölcsöt a nagykereskedőktől, hogy nagyobb jogcíme legyen üzérkedni.

Allerhand dr. védőbeszédében mindenekelőtt rámutatott arra, hogy nincs még egy olyan ítélet, amely annyira ellenkezik a törvény szellemével, mint a Silberbusch terhére hozott ítélet. Franciaország, Anglia és Románia azt a rendszert vezették be, hogy egyszerű jegyzőkönyv alapján is lehet eljárást indítani valaki ellen. Ennek a jegyzőkönyvnek igen nagy fontossága van tehát, amelyet csak hamis bevallás címén lehet megtagadni. A jelen esetben a jegyzőkönyv nemlétezőnek tekintendő és így nem volt meg jogilag a lehetősége annak, hogy ítéletet hozzanak az ügyben, mert

a jegyzőkönyvből egyáltalán nem lehet

az árdrágítás vétségét megállapítani.

Gheorghe Vantu, Silberbusch másik védője abból indult ki, hogy az uzorabíró ítélete a nap hősvé tette Silberbuscht, akinek esetével a lapok részletesen foglalkoztak. Az igazságszolgáltatásnak nem szabad ugyan magát befolyásolhatnia a sajtótól, vannak azonban újságírók, akik megfelelően tudják értékelni a tényeket és meg tudják ítélni a társadalmi problémákat. Kívánja, hogy a bíróság olvassa fel *Graur* hírlapírónak adatokkal és bizonyítékokkal alátámasztott cikkét, amely a „*Dimineata*”-ban jelent meg.

A kereskedőnek joga van ahhoz, hogy ne adjon árut annak, aki az árát nem akarja megadni.

A törvény által megengedett 30 százalékos haszonon kívül a kereskedőnek — jelen esetben — hozzá kell számítania speciális költségeit, mint például a szállítást, a gyümölcs rothadásából származó károkat és más kiadásokat. Azt is figyelembe kell még venni, hogy a vádlott kereskedő havonta 8000 lej boltbért fizet. Végül azt kérte a bíróságtól az ügyvéd, hogy a pert utalják vissza az elsőfoku bírósághoz és vegyék újból tárgyalás alá, vagy pedig egyenesen mentse fel a vádlottat.

Andruhovici ügyész csatlakozik dr. *Allerhand* védőügyvéd jogi konkluziójához,

hogy az ítélet alapjául szolgáló jegyzőkönyvből valóban nem derül ki, hogy Silberbusch árdrágítást követett el. Mégis az a meggyőződése, hogy az árdrágítás vétsége fennáll és ezért a felelősség elutasítását kéri.

A bíróság rövid tanácskozás után helyt adott a felelősségnek és a periratokat visszautalja az elsőfoku fórum elé, amely új tárgyalást fog elrendelni az ügyben.

Remington modell 92 és PORTABLE
a világ legjobb írógépei. Révész Ernő,
Targu-Mures. Kérjen ajánlatot!

Egy női ruhára való **L 165**
mintás szövet
Egy ruhára való **L 235**
kockás szövet
Szabó Jenő
divatruházában, Cluj

Női

felöltők és ruhák

Reiner áruházban, Cluj

Dus választék. Külön mérefosztály
Calea Regele Ferdinand No 9. (Wesselényi-u.)

1 drb. alsó lepedő, prima minőségben 228
1 ingre való zefir, 3 méter .. 117
1 méter prima tennis flanel .. 37

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek nagyruházában, Cluj

Gyümölcsfát

összel ültessen! Éghajlatunknak megfelelő gyümölcsfa és szőlőültványt legkiválóbb minőségben vásárolhat **TÓTHFALUSI és TSAI** gyümölcsfa iskolájában, Targu-Mures. Árjegyzék ingyen

Világhírű

DEKA-féle relief

szines és bronz

festékek

használati utasítással kaphatók a

Bernát papirosáruházban
Cluj, Fötér. Vidékre utánvétellel szállítok

Legjobb a

Béldi - kézfimító

Puhít, fehérít, finomít. — Kapható mindenütt.

Főraktár:

EMKE - drogueria

Cluj (Kolozsvár)

Endetaill

Engros

**Legolcsóbban
legelőnyösebben
vásárol**

divatos, izléses

szőrmebundákat

**boákat
minden szőrmeárut**

**MÁRTONFFY
Testvérek & Co**

szücsáruházban, — Kolozsvár

Fötér 20. — Telefon 10-25.

Plüsch kabátok gőzölése, szőrmebundák tisztítása legolcsóbb **Cink-nél Cluj**

Amerikában a világ

Newyork, november 3. A rika népéhez próbált ez év november 1-én zésének évfordulójára tisztelettel ünnepelésének kilencz az elnök az össze

A trianoni az új ha

Reynold

Fáris, november 3. francia szenátusban békeszerződés előtti ügyi bizottság tagjai budapesti „Az I” amelyben kijelentéséről kétségtelen Fouchet levelének

— Kétségtelen hogy Fouchet levél került napvilágra közvélemény előtt

Azonban a levél cíairól n

H az

(Timișoara-Temes tudósítójától.) Tegnap telű autószerencsét aradi országon T. Buchsbaum Juda rika utazott a állomásra, hogy vonat azonban érkezett az állomás. Italiana hajóstársaság ben az iroda titká állomásra, hogy a nak okmányait átad zett és ezért elhát után robognak, ha a vonat huzamos iratokat átadhassák. Az autónak W

A bukoviának az

(București-Bukarest tudósítójától.) A kö elnökölt.

Napirend előtt üzemek átadását a nélküliség megszűnt

Oncsie kéri a gátésének folytatását. Stolian Popescu ígéretet tesz.

Ioanitzescu tiltó ügyelők kinevezése megyei agrárreform

A felirati vitához képviselő szólal fel, dinand király emléke kisebbségek rossz g hogy az amnesztia régi diákoknak is a leti törvény meghos

Bratianu Vintila baton kezdje meg a vényjavaslat tárgyal

Kreuter sváb polszédével a kisebbség. Az agrárreform alkalm sze is van. A kisebbs érdekében emel szót

A szenátus tegnap nemzeti parasztpárti birtokainak kisajátít talanságokat tette sz

Amerikában hálaadó istentiszteletekkel ünneplik meg a világháború befejezésének 9-ik évfordulóját

Newyork, november 3. Coolidge elnök Amerika népéhez proklamációt bocsátott ki, amelyben arra szólítja fel Amerika polgárait, hogy ez év november 11-ikén, a világháború befejezésének évfordulóján, fajra, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül hálaadó istentiszteletekkel ünnepelje meg a világháború befejezésének kilencedik évfordulóját. Felszólítja az elnökök az összes iskolák vezetőit, hogy az

iskolákban ez évforduló alkalmával külön méltassák a béke jelentőségét s a templomokban istentiszteleteket tartsanak, amelynek keretében a béke megmaradásáért imádkozzanak. A proklamáció hangsúlyozza, hogy ennek a napnak való ságos ünnepszámba kell mennie, miért is az összes középületekre fel fogják vonni a csillagos amerikai lobogót.

A trianoni békeszerződés volt előadója szerint az új határokat az etnikai igazság, szerint vonták meg

Reynold francia szenátor szennázós nyilatkozata a békeszerződésekről

Páris, november 3. Reynold szenátor, aki a francia szenátusban annak idején a trianoni békeszerződés előadója volt s jelenleg a külügyi bizottság tagja, nyilatkozatot adott a budapesti „Az Est“ párisi munkatársának, amelyben kijelenti, hogy a magyar kormány részéről kétségtelenül érdekes momentum volt Fouchet levelének publikálása.

— Kétségtelen, — mondotta a szenátor — hogy Fouchet levelében olyan momentumok kerültek napvilágra, amelyek eddig a francia közvélemény előtt ismeretlenek voltak.

Azonban a levél politikai konzekvenciáiról nem lehet beszélni.

A francia-magyar viszonytól a közeljövőben nem lehet kézzelfogható eredményeket várni s a barátkozásnak egyelőre a szellemi és gazdasági kapcsolatok ápolásában kell kimerülnie.

— Kétségtelen, — fejezte be nyilatkozatát Reynold szenátor —

hogy a békeszerződések a határokat nem az etnikai igazság, alapján vonták meg.

Azonban ahhoz, hogy Franciaország beavatkozzon szövetségeseinek és barátainak belső ügyeibe s bizonyos közvetítő indítványokat tegyen, súlyos politikai és háborús lehetőségek bekövetkezését vonná maga után.

Halálos autószerencsésellenség az arad—temesvári országúton

(Timișoara-Temesvár, nov. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután halálos kimeneteli autószerencsésellenség történt a Temesvár—aradi országúton Mercifalva község közelében. Buchsbaum Juda temesvári kereskedőnek Amerikába utazott a leánya. Az apa kiment az állomásra, hogy leányától búcsút vegyen, a vonat azonban már elrobogott. Éppen akkor érkezett az állomás épülete elé a Navigatiune Italiana hajóstársaság Chervolet autója, amelyben az iroda titkára ült, aki azért ment az állomásra, hogy az Amerikába induló leányának okmányait átadhassa. Ő is megkésve érkezett és ezért elhatározta, hogy autóján a vonat után robognak, hogy az aradi állomáson, ahol a vonat huzamosabb ideig áll, a szükséges iratokat átadhassák.

Az autónak Weintraub József kereskedő

személyében harmadik utasa is akadt. Gyorsított menetben robogott az autó a vonat után. Mercifalva község közelében a kormány elromlott és az autó az országútról a mélységbe fordult. Az autó háromszor megfordult, amíg a mélységbe ért s e közben az apa olyan szerencsétlenül zuhant ki belőle, hogy a kocsi mellkasára esett és azt teljesen összezúzta.

A szerencsétlen embert haldokolva szállították be Mercifalva jegyzőjének lakására, ahol a községi orvos megpróbált rajta segíteni, de eredménytelenül. Buchsbaum néhány óra múlva meghalt s Temesvárra már csak holttestét szállították vissza. A leány, aki Aradon vette észre, hogy iratai nincsenek nála, a legközelebbi vonattal visszautazott Temesvárra. Ott érte őt apja tragikus halálának híre.

A bukovinai érettségi per elítélt zsidó diákjainak amnesztiát kértek a parlamentben

(București-Bukarest, nov. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Saveanu elnökölt.

Napirend előtt Bursan kéri a vajdahunyadi üzemek átadását a CFR-nek, hogy a munkanélküliség megszűnjön.

Oncsie kéri a galaci igazságügyi palota építésének folytatását.

Stolian Popescu igazságügyminiszter erre igéretet tesz.

Ioanitzescu tiltakozik bizonyos bányafelügyelők kinevezése ellen, majd néhány ilfov-megyei agrárreform-szabálytalanságot tesz szóvá.

A felirati vitához Strancher csernovitzi zsidó képviselő szólal fel, aki hódolattal adozik Ferdinand király emlékének. Rámutat a bukovinai kisebbségek rossz gazdasági helyzetére. Kéri, hogy az amnesztiarendelelet a bukovinai kisebbségi diákoknak is adjon kegyelmet. A lakbértörvény meghosszabbítását kéri.

Bratianu Vintila kéri, hogy a kamara szombaton kezdje meg az egyenesadóról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Kreuter sváb polemizál Jonescu minapi beszédével a kisebbségek bánásmódja tekintetében. Az agrárreform alkalmazásnak kifogásolható része is van. A kisebbségi iskolák és egyházak érdekében emel szót.

A szenátus tegnap délutáni ülésén Turcu nemzeti parasztpárti szenátor a caldarusai zárdá birtokainak kisajátítása körül történt szabálytalanságokat tette szóvá és intézkedést sürgetett.

Aztán megkezdtek a felirati vita folytatását, amelyhez Agarbiceanu liberálistárpárti szenátor (nem a „Patria“ volt főszerkesztője) szólott hozzá és elsősorban az Aversescu-párt magatartását vette bírálat alá. Csodálkozik a néppárton, hogy a kormány és a sajtó súlyos vádjaira nem is hederit és úgy tesz, mint hogyha a szönyegen levő kérdések nem is érdekelnék. Követeli a törvények szigorú alkalmazását a bűnösök ellen. A közigazgatás menetéről beszél ezután s kérte a kormány tagjait, hogy minden hivatal élére székembereket állít or és szüntesse meg a sine cura-kat. Beszédének végén kitért a kisebbségek helyzetére és velük szemben megértő politikát ajánlott.

Iliescu kormánypárti szenátor szintén említést tesz a Manoilescu-ügyről. Hódolatát fejezi ki Ferdinand király emléke iránt, majd megtámadja a néppártot, amely a leghatározottabban elismerte a január 4-iki aktust és mégis kétszínűsködik. Dicséri Titulescut az optánsperben elért sikerei miatt. A hadsereg támogatását és a kiszagdák részére mezőgazdasági hitel nyújtását kéri.

Cisar érsek az ország római katolikus vallású alattvalói nevében kijelenti, hogy teljes szívvel támogatják az országot és annak konszolidációs munkáját. Kívánják az állam békés fejlődését, áthatva attól az ideától, hogy a haza mindenekelőtt. „Ez a haza a mienk és nem cserélnek fel semmiért a világon mással“, — fejezte be nagy ünneplés között elmondott beszédét.

HIREK

Kelet az egyetemes ardeályi és bánáji...
 Állás napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Főszerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a fele...
 megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek
 5688. Chesván 9.
 1927. nov. 4.

Megverték egy zsidót...

Éjjel tizenegy óra. A vásárosok fáklyák imobolygó fénye mellett lassan szedelőzködnek. Ládkba hányják a pudlibicskát, a krajáros tükröt, a „negyvenért rádiót“ és a többi, viszszamaradt tarka apróságot. A főtéren edénycsörömpölés zaja. Szokatlan mozgás az álmos és mindig unalmas, ködpáros kolozsvári éjszakában. A fáklyák fénye hosszú árnyakat farag a lázasan pakkoló vásárosoknak.

A Ferdinánd király-ut felől mozgolódás támad. Egy csoport közeledik. Elöl a megtermett, hatalmas rendőr, mellette két hangosan lamentáló fiatalember. A fiatalembereken elegáns, divatos őszi felöltő, párnás arcuk a gondtalan életet sugározza. Ott lépés távolságban újabb fiatalember. Egy vörhenyes szakállu zsidó vesznek körül. Lökődösik. Előre. A zsidó bácsi kerek fekete kalapja félrebillent fejről. Megy a fiatalemberek között, szemében azzal a szorongó rettegéssel, amellyel az elkerülhetetlen fátumot fogadja az ember.

Az egyik fiatalember hátraszól:

— Gyere csak, gyere, mert olyan verést kapsz, amelyet még nem értél meg!

A zsidó bácsi pedig megy előre. Mormol valamit maga elé és néha kitérte karjait. Lökődösik. Mi történt itt? A csoport átvág a főtéren. A sarki rendőr védelmébe veszi a zsidó bácsit. Mennek tovább és eltűnnek a városháza kapui alatt. A járó-kelők itt is, ott is megállnak és némán figyelik a bizarr éjjeli processziót. De hát mi történt itt?

— Ez a szerencsétlen — mondja valaki — konyakot akart eladni. Nem tetszett. A fiatal emberek odavágták a földhöz. Tiltakozott. Megpofozták. Most viszik be.

A vásárosok pakkolnak tovább. A tabló ismét a régi, mintha nem történt volna semmi. A háztömbök némán támogatják egymást. Hosszu árnyak nyulnak ki belőlük és megtekszik a járdát.

A jelentés rövid: Berger Sámuel zsidót megverték. A nyirkos éjszakába belekonganak az éjjelt. Mennyi fájdalom fér egy ilyen éjszakába!
 (k. r.)

— Az elsüllyedt Mafalda vízbefult másodkapitánya baráti szivesség áldozata lett.

Génuából jelentik: Az elsüllyedt Mafalda másodkapitányának, Bessunak sorsa különösképen tragikus. Bessu nem tartozott a Mafalda állományához s tulajdonképpen úgy került a hajóra, hogy egyik barátja, kinek felesége a hajó indulása előtt megbetegedett, felkérte, hogy helyettesítse őt, majd a legközelebbi uton viszonzni fogja szivességét. Ez a csere lett Bessu végzete.

— Megkoszorúzták Tisza István geszti sirját.

Gesztről jelentik: Tisza István halálának kilencedik évfordulóján hatvantagú küldöttség utazott Gesztre, ahol megkoszorúzták a volt magyar miniszterelnök sirját. A sirnál Ravasz püspök tartott beszédet s az elhunyt érdemeit méltatta. Azután különböző kiküldöttek a koszorú tengerével borították el a sirt.

Crep de chin, minden színben 650

Legjobb minőségű tiszta selyem francia crep de chin 850

Szabó Jenő divatkülönlegességek nagyruházában, Cluj

His Master's Voice, Polidor, Columbia lemezek EDISON-nál

— A háboru utáni irodalom szelleme címen a „Nyugat“ most megjelent november 1.-i számába Szász Zoltán irt kitűnő tanulmányt. Ignotus-tól egy pompás Paleologue-portrét kapunk, Grexa Gyula Kristóffy József „Magyarország kálváriája“ c. emlékiratát méltatja, Schöpflin Aladár pedig Alexander Bernát-ról és a Szomorj-ügyről ír. A szépirodalmi részből elsősorban Kosztolányi Dezső elbeszélését (Omellette á Woburn) kell megemlítenünk, azután egy nagytehetségű fiatal író, Szitnyai Zoltán Egri erők c. novelláját, mely a „Nyugat“ novellapályázatán tünt fel és a pályadíjtól csak azért esett el, mert írója akkor még nem kívánta közlését. Erdélyi József versei, Szini Gyula Jókai-regényének és Tersánszky J. Jenő önéletrajzának („Igaz regény“) új fejezetei teszik teljessé a szám szépirodalmi tartalmát. A Fegyver-rovatba irodalmi, színházi, képzőművészeti és film-aktualitásokról Füst Milán, Elek Artur, Hevesy Iván, Mohácsi Jenő, Szenes Piroska, Schöpflin Aladár, Tersánszky J. Jenő irtak. A „Nyugat“ új száma egyébként bejelenti, hogy Beck Ö. Fülöp Ady Endre plakettje rövidesen elkészül és az Ady-plakettet — melynek bolti ára 300 lesz — minden „Nyugat“ előfizető — az újonnan belépők is — teljesen díjlanul fogják megkapni. Egyes szám ára 50 lej. Negyedévi előfizetési díj 250 lej. Főbizományos: Pallas, Cluj, Strada I. Ratiu A.

— Orvosi hír. Vass Zoltán dr. hazaérkezett és fogorvosi, valamint szájsebészeti rendeléseit folytatja Cal. Reg. Ferdinand 34. szám alatt.

— Új éra a kolozsvári városi üzemeknél. A városi tanács állandó választmánya tegnapi ülésén döntött a városi üzemek szervezéséről vonatkozólag benyújtott javaslatok felől. Dr. Kertész és dr. Lucian által benyújtott javaslatok között csak némi eltérés volt és ezért az állandó választmány elhatározta, hogy a végleges tervezetet a két javaslatból fogják összeállítani. Mindkét javaslat a városi adminisztrációjának a reorganizációját tűzte ki célul. Így például a pénzügyi szekciót az eddigi egy tanácsos helyett két városi tanácsos fogja vezetni. Ugyancsak két tanácsos veszi kezébe a műszaki osztály vezetését is. A városi üzemeket egy városi tanács tanácsos fogja igazgatni és ennek működését havonta hármas tagú bizottság fogja ellenőrizni. Ez a bizottság egyúttal utasításokat adhat az üzemek vezetésére vonatkozólag is.

— A kolozsvári zsidó jóékonynőgyelet műsoros teadélutánja. A kolozsvári zsidó nőgyelet november 6-án tartja meg műsoros teadélutánját az Ujságíróklub helyiségében. A teadélután keretében kiváló művészek és művésznők lépnek fel, így M. Léva Ilonka operatársnő, Szilágyi Berta primaballerina, Sugár Frigyes operatársnő. A teadélután délután 6 órakor veszi kezdetét, a műsor este fél 10-kor kezdődik. A kiváló gonddal összeállított műsor teljes mértékben garantálja a teadélután és az est sikerét és a közönség szórakozását.

— Néhai Ferencz József császár-király udvarának titkáiból közül érdekesítő leírásokat az „Erdélyi Futár“ friss száma, Pápay István udvari tanácsos tollából. Bernády György és a Magyar Párt közötti afférről, a szatmári polgármester elleni sajtóharcáról és más érdekeségekről ír az „Erdélyi Futár“, mely Szőgyéni Kiss Endre szerkesztésében Kolozsvárott jelenik meg. Ára 12 lej.

Hol a boldogság mostanában? Egy elegáns, olcsó bundában!
MÁRTONFFY! MÁRTONFFY! MÁRTONFFY!
új szőrmeüzlet, Cluj, Unió-u. 1.
Meglepetések! Csodák! Ritkaságok!

Rosenfeld Jenő gyapotosztálya
Târgu-Mureş.
mindenféle gyapot és színes fejtő
allandóan raktáron. E adás csak nagyban

— A tót néppárt a turócszentmártoni deklaráció évfordulójának megünneplésére készül. Prágából jelentik: A tót néppárt nagyban készülődik a turócszentmártoni deklaráció évfordulójának megünneplésére. Ebből az alkalomból Hlinka páter cikket irt a tótok helyzetéről. Cikkében kifejti, hogy az utóbbi idők eseményei gondolkodóba ejtették a tót népet a tekintetben, hogy nem-e kellene a pitsburgi szerződést, mint a csehszlovák alkotmány alaptételét megtagadni és visszavonni az 1915. évi clewelandi szerződéshez, amelyben még nem történt említés a csehszlovák köztársaságról, hanem csak föderatív államról volt benne szó.

* Hirdetés kóserhus ügyben. Tisztelettel értesítem a vevőközönséget, hogy a hitközségi huscsarnokban a mai naptól kezdve elsőrendű marha vagy növendékhus 38 lejért, 1 kg. jubhust 36 lejért kilogramonként árúsitok. Ugyazintén kapható nálam állandóan friss vágott liba, kacsa, libabőr és frissen olvasztott libazsír a legolcsóbb árban. Winkler József, mészáros.

Jön a tél, kezdődik
a tánc, a zene. Kottát gyorsan és a legolcsóbban az ország legnagyobb szaküzlete, **MORAVETZ**, Timisoara szállít. Jegyzékek ingyen.

— Az E. I. T. felolvasóülése. Az Erdélyi Irodalmi Társaság az őszi idényben is megtartja sorozatos irodalmi felolvasóüléseit. Ezuttal újításként a református teológia dísztermében és szombaton délutánoként. Az első felolvasó ülés e hét szombatján, f. hó 5-én, délután félhat órai kezdettel lesz a ref. teológia dísztermében (Cal. Victoriei 38). A fölolvásó ülés műsora a következő: Dóza Endre: elnöki megnyitó, Finta Géza rendes tag: költemények, Kovács Dezső r. tag: Elbeszélés, Jakab Géza (vendég): Költemények. Érdeklődőket szívesen látnak. Belépődíj nincs.

— Dr. Schreiber István ügyvédi irodáját Cal. Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-u.) 3. szám alá, I. emelet, áthelyezte.

— Budapesti megkezdődtek az európai birkozóbajnokságok. A budapesti Beketoff-cirkuszban tegnap este megkezdődtek a küzdelmek Európa birkozóbajnokságáért. A nagyszabású mérkőzéseken tizenegy nemzet 74 legjobb birkozója vesz részt és a verseny rendezői szerint a bajnokságok sorsa mintegy 120 küzdelemben fog eldőlni. Svéd, olasz, német, jugoszláv, török, dán, spanyol, lengyel, francia, cseh, eszt, angol, holland, osztrák, norvég és magyar birkozók vesznek részt a versenyen, amelynek favorítjai a német, svéd és magyar birkozósport reprezentánsai. A versennyel egyidejűleg tegnap délelőtt tartotta a birkozószövetség világnagyszabású, amelyen a Törökország és Lengyelországnak a szövetségbe való felvételét határozták el.

Egy férfi ruhára
való 142 cm. széles szövet, komplett hozzávalóval **1350 lei.**
Szabó Jenő divatruházában
C L U J

— „Világnézetek fordulóján“ címen tartja dr. Dienes László társadalomtudományi előadását folyó hó 4-én, pénteken este 8 órakor az Alkalmazottak Szövetségénél, Str. Maloasa No. 6. (Metropol mögött) alatt. A tanulságos előadás teljesen ingyenes és vendégeket szívesen látnak.

— Ismeretlen tettések meggyilkoltak egy biharmegyei csendőrmestert. Nagyváradról jelentik: Szerdáról csütörtökre virradó éjjel Feketebátor község határában ismeretlen tettések meggyilkolták Tamás Péter feketebátori csendőrmestert, az ottani csendőrőrs parancsnokát. Az említett éjjel folyamán Tamás ellenőrző körjáráról hazafelé tartott, amikor két ismeretlen egyén elébe ugrott, a földre tiporta, a tőle elvett pisztollyal kétszer fejébe lőtt, majd szuronyával össze-vissza szurkálta. A merényletről azonnal értesítették a csendőrséget. A vizsgálat megindult. Az a gyanu merült fel, hogy Tamás, akit csak pár hónapja helyeztek át Feketebátoron, bosszu áldozata lett.

Fehér akácvirág.
a legszebb orosz dal. Csudaszép magyar szöveggel 36 Lei. Mindenütt kapható.

Telefon 4-79	1 vég, 10 méter prima vászon	390	Telefon 4-79
	1 drb. hat személyes abrosz, hat szalvétával	295	
	1 drb. hat személyes fehér damaszt étkező abrosz	198	
SZABÓ JENŐ divatkülönlegességek nagyáruházában C L U J			

— Hegycsuzamlás Kassa mellett. Kassáról jelentik: Kassahalom állomásán az állomás felett levő hegy megcsuszamlott és a hegyről lezuhanó kősziklák eltörlesztették az egész állomást. A lezuhanó sziklák sok teherkocsit pozdorjává zúztak és a vasutat eltörlesztették. Az épen az állomásán levő személyvonatot sikerült száz méterről vészjelekkel megállítani. Kassáról két személyvonat érkezett munkásokkal, akik egész éjjel dolgoztak a kőtörmelék eltakarításán, amit azonban csak robbantással lehetett elvégezni. Valószínű, hogy a törmelék alatt halottak is vannak az állomás alkalmazottjaiból.

— A magyar parlamenti muzeum részére megküldték Kossuth Lajos turini iróasztalát. Budapestről jelentik: Wells, világhírű könyvkiadó cég a magyar parlamenti muzeumnak megküldte Kossuth Lajos turini iróasztalát, amelyet Kossuth halála után árverésen vett meg. Az asztallal együtt Jefferson emlékiratai is megérkeztek, amelyeket a család annak idején Kossuthnak szánt, de akadályozva volt az elküldésben s így később szintén Wells birtokába kerültek.

— Ruth Elder pilótánő nagy népszerűsége tett szert Párisban. Párisból jelentik: Ruth Elder, az óceánrepülő pilótánő Párisban nagy népszerűsége tett szert. A látogatók tömegesen kilincselnek szállodai lakásán s interjúkért zaklatják. Egyik újságíró kérdésre Ruth Elder azt felelte, hogy amikor a süllyedő repülőgépről a Barendrecht fedélzetére került, azonnal a puderpamacsához és az ajakpirosítóhoz nyúlt. Repülőgépből mindössze a kabinkulcs maradt meg Haldemann zsebében. Egyébként csak a tavaszt várja, hogy újra nekivágjon az óceánnak. Kijelentette, hogy párisi utjának legfőbb célja az, hogy divat-bevásárlásokat eszközöljön.

* Bárhol hirdetett könyvet megvehet az Uj Kelet könyvosztályában.

Értesítés.
Tisztelettel értesítem a n, é. vásárlóközönséget, hogy az összes őszi divatkülönlegességek, úgy az atmeneti double-kabátok, mint a specialis Trench-Coats és külföldi nappa bőrkabátok a legnagyobb választékban raktárra érkeztek.
Neumann M. Cluj
férfi- és fiúruha-áruhaza
Főter 14.

Hirdessen az Uj Keletben

Péntek

Előn

diva

120 cm
100 cm
110 cm
100 cm
120 cm
100 cm
1 m. fa
Nagy

K

Kül

a g

A mez

(Bucure)

Kelet tudós földművelés vasutak tagja, legu csolatban t lyek a mez gálják. Az a 40-50 utazó mező legalább 18 60 kilomét

20-50

a harmadik

A mező dékek, így lakosságának mányok ré léptetni.

Vetőma csomagokban tarifa alapj kisebb téte

Uj á helyeket t ganizációs p által több c kívül a száll

Egyesült

felzárlog

Devizák

Zürich ...
Newyork ...
London ...
Páris ...
Milano ...
Prága ...
Budapest ...
Belgrád ...
Bukarest ...
Varsó ...
Bécs ...
Berlin ...

325 le

boro

UNIC

cimen tartja. Rományi - elő- 8 órákor az alosa No. 6. os előadás tel- a látnak.

eggyil oltak tert. Nagyvá- re virradó éjjel eretlen tettesek átori csendör- rancsnokát Az örző körútról en egyén elébe ett pisztollyal al össze-vissza értesítették a Az a gyanu pár hónapja dozata lett.

udaszép ma- Mindenütt

zon 390

sz, 295

da- 198

NŐ

házában

Telefon 4-79

mellett. Kassá- sán az állomás t és a hegyről az egész állo- eberkocsit poz- riasztották. Az onatot sikerült litani. Kassáról akásokkal, akik k eltakarításán, l lehetett elvé- kek alatt halot- azoztaiból.

muzeum ré- ajos turini író- Wells, világhírű enti muzeumnak basztalát, amelyet meg. Az asz- is megérkeztek, Kossuthnak szánt, n s így később

agy népszerű- árisból jelentik : nő Párisban nagy gatók tömegesen merjükért zaklat- Elder azt felelte, ról a Berendrecht pamacsához és az ből mindössze a zsebében. Egyéb- ura nekivágjon árisi utjának leg- asokat eszközöljőn- vet megvehet az

sitem a n, t, hogy az ilönleges- ti doublé- e c i á l i s öldi nappa gyobb vá- érkeztek.

luj -áruháza

Keletben

Előnyös fizetési feltételek mellett nagy árleszállítás

Alexa WEISZ Elek

divatáruházában, Str. R. Maria 14. (v. Deák Ferenc-u.)

Mutatványárak:

120 cm. széles Scheviot szövet 1 m...	185 L.	1 m. francia flanel	88 L.
100 cm. széles gyapju szövet 1 m. . .	195 L.	1 m. zephir, garantált szintartó	59 L.
110 cm. széles szövet 1 m.	90 L.	1 m. zephir, garantált szintartó	56 L.
100 cm. széles céna frottamin 1 m. . .	135 L.	Mosó árúk métere	39 L.-től
120 cm. fehérmű batiszt 1 m.	65 L.	6 személyes kávé garnitúra	295 L.-től
100 cm. széles brocat poupline. 1 m. . .	190 L.	Fehérmű vásznak	38 L.-től
1 m. flanel	39 L.		

Nagy raktár női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben

Előnyös fizetési feltételek

Közgazdaság

Különböző kedvezményeket tervez a vasut a gabona- és állatszallitmányok részére

A mezőgazdaság széleskörű támogatását szolgálja a CFR új teherdijszabása

(Bucuresti-Bukarest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Garoflid Constantin volt földmivélségi miniszter javaslatára az államvasutak tarifabizottsága, amelynek Garoflid is tagja, legutóbbi ülésében az új dijszabással kapcsolatban több fontos határozatot hozott, amelyek a mezőgazdasági termelés érdekeit szolgálják. Az első ilyen határozat kimondja, hogy a 40-50 főnyi csoportokban, teherkocsikon utazó mezőgazdasági munkásoknál, valamint a legalább 15 főnyi munkáscsoportoknál, ha azok 60 kilométernél nagyobb távolságra utaznak,

20-50 százalékos menetdíjkedvezményt kapnak

a harmadik osztályhoz viszonyítva.

A mezőgazdasági termékekben szegény vidékek, így például a mővidék és Máramaros lakosságának ellátására szolgáló gabonaszallitmányok részére kivételes tarifát fognak életbe léptetni.

Vetőmagvakat a megfelelő szezon idején csomagokban is lehet lesz szállítani a vagonárutarifája alapján. Az igavonó állatok után, ha kisebb tételben kerülnek szállításra, az állatok

Uj állomásépületeket és javítóműhelyeket tervez a CFR. Az államvasutak reorganizációs programjának első része az Uj Kelet által több cikkben ismertett vasutvonalak építésén kívül a szállítási viszonyok momeután megjavításá-

súlyával arányos fuvardíjat kell majd fizetni. Az ilyen szállitmányok kísérői harmadosztályú féljegyet fognak. Ugyancsak

lényegesen olcsóbb fuvardíjat kell fizetni a külföldre irányuló állatszallitmányok után.

Az ilyen szállitmányoknál legfeljebb minden vagonnak lehet egy kísérője, aki odautazáskor ingyen utazik.

Speciális tarifát fognak kapni a tél idején Konstancába irányított exportgabona-szállitmányok.

Általában a gabona, a főzelékfélék és az olajnövények ugyanazon tarifa alá fognak tartozni. A zsiradékok részére vidékenként változó kedvezményes tarifát tervez a vasut. A mezőgazdasági gépeket nem fogják darabárúként kezelni. A személyvonatokkal továbbított élelmiszercsomagok után kétszeres díj helyett csak egyszeri személypodgyász díjat fog kelleni fizetni.

A fenti kedvezményeket a CFR végrehajtóbizottságának jóváhagyása után fogják érvénybe helyezni.

hoz szükséges beruházásokat is magában foglalja. A kiállított kocsik és mozdonyok mielőbbi üzembe helyezése szükségessé teszi új javítóműhelyek építését, azonkívül a meglévő kisebb műhelyek kibővítését. Ez utóbbiak között van a nagyszabeny,

Tőzsde

A piac érezhetőbb árukinálat mellett üzletelen volt

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 november 3 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
nyitás		zárat							
Zürich	3120-3125	—	—	491	3116	11007	13655	65095	192775
Newyork	161 1/4-161 5/8	51881	51880	2548	161	57110	70820	3375	—
London	788-789	252576	252560	12403	787	2780	3447 1/2	16430	48678
Páris	637-642	2035 3/4	203620	—	635	224125	2779 1/2	18245	39250
Milano	887-892	2833	283320	139	834	3120	3869	18442	546 3/8
Prága	478-479 1/2	1537	1537 1/2	—	480	1692 1/4	209887	—	296 1/2
Budapest	2830-2835	9072 1/2	9072 1/2	—	2825	—	12397	59065	—
Belgrád	—	913	913	—	280	1005	1246 3/4	5944	176 1/2
Bukarest	—	319	320	1575	—	354	438	2090	61
Varsó	—	5820	5820	—	1810	6405	7944	37830	—
Bécs	2280-2285	7322 1/2	7325	—	2282	8061 1/4	—	47645	—
Berlin	3870-3875	12380	12380	—	3860	13630	16891	804 3/4	—

Ázsás lej árfolyama: Zürich (utó) 320. Páris 1575. Budapest 354. Bécs 43800. Prága 2090.

borotva borotvaszappan borotvafenő szij borotvaecset

„UNICUM“ Kun, Cluj,

őnborotváló készülék őnborotváló pengék acélárúk felülmulhatatlanok Calea Victoriei 2. szám

Viktoria

(Cégtulajdonos: FISCHER RUDOLF)

butoraktár

Cal. Reg. Ferdinand 40. sz. alól

átköltöztött Str. Reg. Maria 9 sz.

alá saját házába. Az átköltözéssel kapcsolatosan az összes raktáron levő árúk mélyen leszállított áron szerezhetők be.

7-39 Telefon 7-39

pitestii és adjudi műhely, amelyek megfelelő felszerelése 3 millió aranylejbe kerülne. A már meglévő műhelyek kibővítésére 1 millió 499 ezer aranylejt irányoztak elő. Összesen tehát 4 millió 499 ezer aranylejt van szükség, amelyet öt egyenlő évi részletben fognak a fenti célokra fordítani. Ugyancsak elsősorban fogják megvalósítani egyes állomásépületek újjáalakítását és kibővítését, amelyre 13 millió aranylejt irányoz elő a reorganizációs program.

November 20-án lesz a kisiparosok országos kongresszusa. A kisiparosok országos szövetsége elhatározta, hogy november 20, 21 és 22-re hívja össze az ország kisiparosainak hetedik kongresszusát. A kongresszuson, amelyet a bukaresti Iparkamara székházában tartanak meg, a következő kérdések kerülnek megtárgyalásra: a leszállított munkák díjának biztosítása, az iparosok szociális biztosítása, a munkakódex, az ipartörvények egységesítése. és módosítása, a munkásoktatás, tanonc-otthonok, a kisipar támogatása és az adóterhek problémája. A kongresszus egyik előadója Moldován Anton, a kolozsvári ipartestület elnöke lesz.

Az arany és ezüst új beváltási ára. A speciális nemesfém-bizottság az arany kilogramonkénti árát 107.445 lejben, az ezüst árát 2720 lejben állapította meg. Az új árak november 15-ig érvényesek.

Az új élőállatvámok. Az exportvámok életképessége érdekében a legutóbbi minisztertanács jóváhagyta a földmivélségi minisztériumnak az állatkivitel vámon újabb csökkentésére vonatkozó javaslatát. A minisztertanács határozat szerint a szarvasmarha exportvámja 1000 lej helyett 800 lej lesz, amely ilyenformán összhangzásban lesz a font sterling jelenlegi árfolyamával.

Olcsóbb lesz a só. Tegnap délelőtt folytatták a pénzügyminisztériumban a költségvetés megtárgyalását. Ezalkalommal az állami jövedék 1928 évi budgetjének áttanulmányozása volt soron, amelyet egyesítettek a „Monitorul Oficial“ költségvetésével. A bizottság elhatározta, hogy január elsejétől 50 banival leszallítja a só árát. A só elosztásának megkönnyítésére a jövedék árúhitelt fog nyújtani a népbankoknak és szövetkezeteknek. Ugyancsak leszallítják a robbanóanyagok árát, a többi monopolcikk árát viszont nem fogják felemelni. Az állami jövedék költségvetése 7 milliárd 616 millió lej.

November 25-ig behajtják az összes adókat. Dumitriu kolozsvári pénzügyigazgató rendeletet intézett a kolozsvári körzethez tartozó adóhivatalokhoz, hogy november 25-ig hajtsák be az 1927. évre szóló összes adókat. A rendelet hangsúlyozza, hogy november 25-én tulra semmi körülmények között nem lehet haladékat adni az adófizetőknek.

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legújabb divatu cipő-különleges-ségek

Szőlőoltványok

amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és garantált fajtisztán kaphatók Caspari Fr.-nél, Medgyesen, jud. Tarnava-mare. Árjegyzék kívánatra

Kotta Lepage-nál

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

— Az „Anyegin Eugen“ bemutatója a kolozsvári román Operában. Tschajkovszky színes, érzelmes, csipkefinom melódiái hangzotak fél tegnap este a kolozsvári román Opera színpadán. A nagy orosz muzsikussal egyetlen operája: az „Anyegin Eugen“ tulajdonképpen csak operává szőtt dal- és szimfónia-gyűjtemény, melyet a zenekari hangszerelés köt egybe. Ez a hangszerelés minden raffinaltságot nélkülöz, lengén és halkán simul a tulcsorduló érzésekben gazdag melódiákhoz. Tschajkovszky zeneköltészet kétségkívül sok rokonvonalat mutat a Pucciniével, csak ennél mélyebb, lágyabb, schubertibb: tiszta líra. A tegnap esti premier a siker jegyében zajlott le, amit elsősorban a rendezésnek köszönhet az Opera igazgatója Widmann mester gyönyörű, világvárosi relációkban is jelentős kulisszái nemcsak stilszerűek, hanem fantáziát megmozgatóan színesek, beszédeselek, meleg szimbolikával teltek. A kosztüm-irozás ragyogó, szinte tulgazdag volt színekben. A zenekar elé; összetanultságról tett bizonyítást, de nem minden kihangsúlyozásra kínálkozó szép részletet hozott ki tökéletesen. Az elsőfelvonásbeli ballet keretében Ligeti excellált lendületes orosz táncával. A szólóénekesek közül Sochulskyt érdemli meg leginkább az elismerés, akinek meleg, szingazdag, lírai baritonja mindvégig lebilincselően fogta meg a szíveket. Tatjana szerepét M. Nestorescu kisszony énekelte, aki inkább játékaival tűnt ki. Szép szopránja nem mindig érvényesült, szerepéhez igazodó melódiája néha fáradtságban lankadt el. Lya Pop utólrólhatetlen szépségű alt hangjának érvényesülésére a kis szerep kevés lehetőséget nyújtott. Kár. Nagy és fölöttébb megérdemelt sikert aratott Gillott szerepében dr. Lepedatu, aki kedves francia dalát nemcsak behízelgő hangon, hanem pompás játékkal adta elő. Sok hivatásos énekesnek is dicséretére vált volna debütje. Andreescu egyes jelenetekben sok szenvedélyt szólaltott meg énekével. Ujeicu kivételes baritonja tegnap este is tökéletesen érvényesült. A kisebb szerepek kreálói a tőlük telhető jót adták. A ballet és a kórus teljesítménye most is, mint mindig, figyelemreméltóan értékes volt. A jelek szerint ez a csipkefinom, drámai motívumokban szegény, de annál több könnyes melegséggel, orosz ellágyulásokkal telt opera, mely a zeneileg kevésbé kulturált rétegekhez is könnyen találja meg az utat, kedvelt műsordarabja lesz a kolozsvári román Operának. (s.)

A Román Opera műsora

Péntek: November 4. Eugen Onegin.
Vasárnap délután „Craiu nou“ és „La șezătoare“

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Péntek: Az édenkert. (2-odszor. Napi bérlet 14. sz. B. Sorozatszám: 87.)
Szombat fél 3-kor: Aranyember. (4-ik ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal. Poór Lilivel, Szentgyörgyi Istvánnal, Tóth Elekkel. Bevezető előadást tart Pályi Márton. Sorozatszám: 88.)
Szombat fél 9-kor: Az édenkert. (3-adszor. Napi bérlet 14. sz. C. Sorozatszám: 89.)
Vasárnap fél 3-kor: A legkisebbik Horváth-lány. (Operette-ujdonság 7-edszer, olcsó helyárrakkal. Sorozatszám: 90.)
Vasárnap fél 6-kor: Fecskefészkek. (Operette-ujdonság 6-odszor. Kolbayval, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám: 91.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Az édenkert. (Ujdonság 4-edszer. Napi bérlet 15. sz. A. Sorozatszám: 92.)
Hétfő: Egy éj Velencében. (Operette-repriz, először. Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral. Premier-bérlet 13. sz. Sorozatszám: 93.)

A színházi iroda közleményei

Egy éj Velencében. A Cigánybaró és Denevér szerzőjének, Strauss Jánosnak, akit az egész világon úgy ismernek, mint Valzerkirályt, legszebb és a mai generáció előtt ismeretlen operettje: Egy éj Velencében. Tíz modern operettbenegüttvéve sincs annyi dallambőség, invenció, zenei poézis, mint amennyi az Egy éj Velencében című operettben van. Kolozsvárott 40 év előtt adták Strauss Jánosnak ezt a csodálatosan szép zenéjű operettjét és valahogy úgy alakultak évtizedeken át a műsorviszonyok, hogy a darab feledésbe ment és nem került ismét színpadra. Bécsben és Budapesten is most elevenítették fel ezt a Strauss-i operettet s a közönség nem tu-

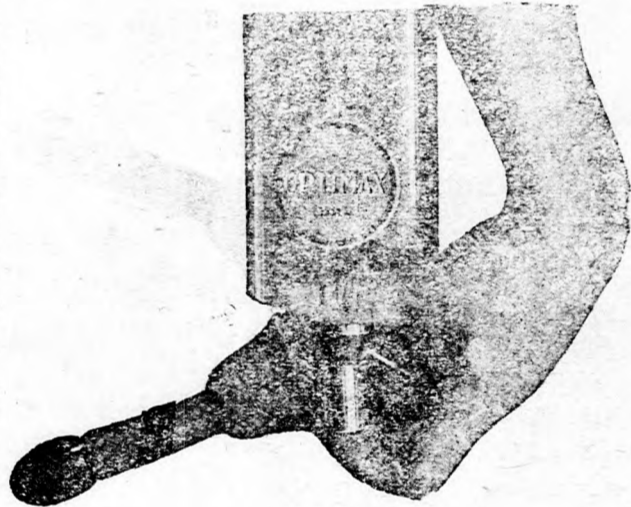
dott betelni a darab szépségeivel, néha hónapokig adták sorozatos előadásokban. Nálunk hétfőn este lesz igen gondos hetekig tartó előkészületek után az Egy éj Velencében reprize, amely természetesen az újdonság várásával fog hatni, mert hiszen a mai generációnak nem volt alkalma láthatni az operett-írásnak ezt a halhatatlan remekét. A hétfői est iránt olyan lázas az érdeklődés a közönség körében, aminek csak a legfrissebb operett-szenzációk iránt szoktak megnyilvánulni. Kolbay Ildikó, (aki Budapesten is játszotta igen nagy sikerrel ezt a szerepet). Mende Klári, László Andor, Leővey Leó, Réthelyi Ödön, Selmeci játszik az Egy éj Velencében főszerepeit. A hétfői est előadás jegyeit már árusítja a pénztár.

E hét minden estéjén: Édenkert. Hétfőig az Egy éj Velencében című Strauss operett reprizéig minden este az óriási sikerű Édenkert fog színrékerülni: Második előadása pénteken, harmadik szombaton, negyedik vasárnap este lesz.

Délutáni előadások. Vasárnap két délutáni előadás lesz. Fél három órákor. A magysikerű Legkisebbik Horváth-lány fog olcsó helyárrakkal színrékerülni, félhá'kor pedig a legutóbbi operett-ujdonság, a Fecskefészkek.

Kottát bármilyet óhajtatja azonnal megkaphatja
legolcsóbban Király J.
zeneműkereskedésében — Főter 15. szám

? Tudja ön **OPTIMAX?**
mi az

(A legideálisabb irritátor)
Kapható a gyógyszerárakban.
Vezérképviselet: „Vária“ gyógyszerári kellekek vállalata Cluj, Calea Regele Ferdinand No 79.

FOCUS
tűzifavállalat

előnyösen ismert tűzifaberzserzési forrás, Cluj
Str. Gheorghe Enescu 3.
Tel. 4-88 (volt Gyufagyár-u.) Tel. 4-88

Olcsóbb lett a világhírű

Zephir-kályha

A leggazdaságosabb fűtőtést
10 fával fűt egy **24**
kg r. Kapható a vaskereskedésekben. **órán** át
Kérjen árajánlatot a gyártótól
Szántó Dezső és Fia
redőny- és kályhagyára, Oradea, Str. Marasesti 8.
Acéllemezredőnyök Esslingeni faredőnyök a legjobb kivitelben

BARTÓK BÉLA

Román táncok, — 15 magyar népdal, zongorára. A két füzet összesen **160 L.**
LEPAGE zenemű - Cluj

Primăria Municipiului Cluj.

Nr. 17720—1927.

Anunț

Municipiul Cluj publică licitație cu oferte în scris, închise și sigilate pentru furnizarea echipamentelor personalului silvic și anume:

6 (șase) costume complete pantalon, veston și veste,

17. (Șaptesprezece) paltoane scurte-mikado,

17. (Șaptesprezece) părechi bocanci.

Licitatia se va ține în ziua de 18 Noemvrie 1927 ora 5. p. m. înaintea Delegațiunei permanente, sala de ședința, conform dispozițiunilor cuprinse, în art. 72—83 din legea Contabilității publice.

Condițiunile de licitație și noastra știfei, din care sunt a se confecționa uniforme. se pot vedea la Serviciul economic, Primăria camera 34.

Cluj, la 11 Octombrie 1927.

Primăria Municipiului Cluj

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Egy ruhára való

bársony 264

minden színben Lei

Szabó Jenő divatruházában - Cluj

Keresek két kezdő gyerekmel mellé héberül olvasni tudó s román esetleg német nyelvet is bírólányt. Reflektánsok közüljék a fizetési igényeiket, Léderer M., Jobageni, posta Mercurea-Nirajului. 3394

Urileány perfect német, román, magyar, vezetősegéd férfitudatizletben 9 évi praxissal és több évi irodai gyakorlatl levelezőnői vagy más bizalmi állást keres. — „Bizalmi állás“ jelígre.

Perfekt gyorsírásra rövid idő alatt megtanítom, a legújabb módszerrel. Cím a kiadóba.

Házasságot előkelő körökben eredménnyel közvetít. Előjegyzésben különféle koru és valású hölgyek és urak. Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája Timisoara, IV. Bul. Berthelot 21.

Üzlethehelyiség, teljes berendezéssel, forgalmas helyen azonnal kiadó. Monostori-ut 94 sz.

Barzel
fierarie
vasüzlet

Cluj-Kolozsvár
P. M. Viteaz 13.

Telefon
10-43

Butor

legolcsóbban beszereshető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I.
C. Reg. Ferdinand 69